

KRATKI SADRŽAJ

OPĆI DIO

1. ZNANOST I ZNANSTVENE METODE	3
2. TEORIJE I ISTRAŽIVANJA	23
3. ETIČKI PROBLEMI ISTRAŽIVANJA	51
4. TEMELJNI ELEMENTI ISTRAŽIVAČKOG PROCESA	63
5. PISANJE ZNANSTVENOG RADA I ISTRAŽIVAČKOG IZVJEŠTAJA	73

EKSPERIMENTALNE METODE

6. TEMELJI EKSPERIMENTALNE METODE	91
7. ISTINSKI EKSPERIMENTI	153
8. KVAZI-EKSPERIMENTI	217
9. EKSPERIMENTALNI NACRTI NA POJEDINCU	267
10. VREDNOVANJE I PROCJENA DJELOTVORNOSTI PROGRAMA	301

NEEKSPERIMENTALNE METODE

11. RAZLOZI KORIŠTENJA NE-EKSPERIMENTALNIH METODA	335
12. OPAŽANJE	341
13. KORELACIJSKO ISTRAŽIVANJE	369
14. ANKETNO ISTRAŽIVANJE	395
15. NENAMETLJIVO ISTRAŽIVANJE PONAŠANJA	477
16. META-ANALIZA	521
17. PRISTUPI I TEHNIKE KVALITATIVNIH ISTRAŽIVANJA	571

OSNOVE STATISTIČKIH ANALIZA

18. STATISTIČKA ANALIZA EKSPERIMENTALNIH NACRTA	617
19. REGRESIJSKA ANALIZA	651
20. KAUZALNA ANALIZA NEEKSPERIMENTALNIH NACRTA	669

SADRŽAJ

OPĆI DIO

1. ZNANOST I ZNANSTVENE METODE	3
1.1 NAČINI SPOZNAVANJA SVIJETA	4
1.1.1 Metoda ustrajnosti	4
1.1.2 Metoda autoriteta	4
1.1.3 Prediskustvena (a priori) metoda	5
1.1.4 Znanstvena metoda	5
1.2 ZNANSTVENI I NEZNANSTVENI PRISTUPI SPOZNAJI	5
1.2.1 Znanost i metafizička spoznaja	6
1.2.2 Znanost, pseudo-znanost i zdravorazumsko razmišljanje	8
1.3 ULOGA ZNANSTVENE METODOLOGIJE	14
1.4 TEMELJNE PRETPOSTAVKE ZNANOSTI	15
1.5 CILJEVI ZNANOSTI	17
1.5.1 Opisivanje	17
1.5.2 Predviđanje	19
1.5.3 Razumijevanje	20
1.5.4 Kontrola	21
2. TEORIJE I ISTRAŽIVANJA	23
2.1 TEORIJA	23
2.1.1 Sastavni elementi teorije	24
2.1.1.1 Konstrukti	24
Vrste konstrukata u psihologiji	25
<i>Posredujuće (intervenirajuće) varijable</i>	26
<i>Hipotetički konstrukti</i>	26
2.1.1.2 Hipoteze	28
2.1.1.3 Znanstveni zakoni	29
2.1.1.4 Znanstveno objašnjenje	31
2.1.2 Struktura znanstvene teorije	33
2.1.3 Kriteriji dobre teorije	34

2.1.3.1	Činjenična utemeljenost	35
2.1.3.2	Usklađenost s drugim teorijama	36
2.1.3.3	Jednostavnost	36
2.1.3.4	Dosljednost	37
2.1.3.5	Preciznost predviđanja	38
2.1.3.6	Obuhvatnost	38
2.1.3.7	Mogućnost provjere	38
2.1.3.8	Mogućnost obaranja	39
2.1.4	Pristupi u stvaranju teorija	39
2.1.5	Prožimanje teorija i istraživanja	42
2.2	NORMALNA ZNANOST I ZNANSTVENA REVOLUCIJA	45
2.3	ISTRAŽIVAČKI PRISTUPI	45
2.3.1	Temeljna i primijenjena istraživanja	46
2.3.2	Nomotetska i idiografska istraživanja	46
2.3.3	Kvantitativna i kvalitativna istraživanja	47
3.	ETIČKI PROBLEMI ISTRAŽIVANJA	51
3.1	PRIPREMANJE ISTRAŽIVANJA	54
3.1.1	Planiranje istraživanja	54
3.1.2	Znanstvena odgovornost	54
3.1.3	Dozvola ustanove	54
3.2	ODGOVORNOST PREMA ISPITANICIMA	55
3.2.1	Suglasnost ispitanika	56
3.2.2	Upoznavanje sudionika s prirodom i ciljem istraživanja	57
3.2.3	Korištenje životinja u istraživanjima	57
3.3	OBMANA U PSIHOLOGIJSKOM ISTRAŽIVANJU	58
3.4	IZVJEŠTAVANJE O ISTRAŽIVANJU	59
3.5	RECENZIJE	62
4.	TEMELJNI ELEMENTI ISTRAŽIVAČKOG PROCESA	63
4.1	ISTRAŽIVAČKI PROBLEM	65
4.1.1	Izvori istraživačkih ideja	67
4.2	HIPOTEZA	69
5.	PISANJE ZNANSTVENOG RADA I ISTRAŽIVAČKOG IZVJEŠTAJA	73
5.1	OSNOVNE SMJERNICE ZA PISANJE IZVJEŠTAJA	74
5.2	STRUKTURA ZNANSTVENOG IZVJEŠTAJA	76
5.2.1	Naslov i naslovna stranica	77
5.2.2	Sažetak	77
5.2.3	Uvod	78
5.2.4	Problem	79
5.2.5	Metoda	79

5.2.5.1	Ispitanici (sudionici)	80
5.2.5.2	Nacrt	80
5.2.5.3	Pribor	80
5.2.5.4	Mjerenje (instrumenti)	81
5.2.5.5	Postupak	81
5.2.6	Rezultati	81
5.2.7	Rasprava (diskusija)	83
5.2.8	Zaključci	84
5.2.9	Literatura	84
5.3	OBILJEŽJA KVALITETNO NAPISANOG RADA	86
5.4	PROCES ZNANSTVENE RECENZIJE	88

EKSPERIMENTALNE METODE

6.	TEMELJI EKSPERIMENTALNE METODE	91
6.1	PROBLEM UZROČNOSTI	91
6.1.1	Gledišta o uzročnosti	92
6.1.1.1	Aristotelovo učenje	92
6.1.1.2	Humeova načela i njihovo tumačenje	93
6.1.1.3	Milova načela	97
6.1.1.4	Prinosi novijeg datuma	97
6.1.2	Eklektički pogled	98
6.2	LOGIKA EKSPERIMENTIRANJA	100
6.3	VARIJABLE U EKSPERIMENTU	105
6.3.1	Nezavisna varijabla	106
6.3.1.1	Raspon vrijednosti nezavisne varijable	107
6.3.1.2	Upravljanje nezavisnom varijablom	107
	Eksperimentalna manipulacija	108
	Upravljanje osobnim razlikama	108
6.3.1.3	Prikladnost nezavisne varijable	109
	Konstruktna valjanost	109
	Razlika među razinama	110
	Broj razina	111
	Uspješnost manipulacije	112
6.3.2	Zavisna varijabla	112
6.3.2.1	Prikladnost zavisne varijable	113
	Konstruktna valjanost	113
	Pouzdanost	113
	Osjetljivost	114
6.4	KONTROLA U EKSPERIMENTU	114
6.4.1	Fizički činitelji	116
6.4.2	Kontrola pristranosti sudionika u eksperimentu	118
6.4.3	Kontrola osobnih činitelja	118

6.5	EKSPERIMENTALNA VALJANOST	118
6.5.1	Valjanost statističkog zaključka	119
6.5.1.1	Osnovne značajke statističkog testiranja	121
6.5.1.2	Prijetnje valjanosti statističkog zaključka	122
	Statistička snaga	122
	Nesustavne varijacije u postupku	128
	Različitost ispitanika	129
	Nepouzdanost zavisne varijable	129
	Višestruke usporedbe	130
	Narušene pretpostavke statističkih testova	130
6.5.2	Unutarnja valjanost	131
6.5.2.1	Prijetnje unutarnjoj valjanosti	131
	Povijest	132
	Sazrijevanje	133
	Testiranje	134
	Instrumentacija	134
	Statistička regresija	135
	Izbor ispitanika	137
	Osipanje ispitanika	138
	Interakcija s izborom ispitanika	138
	Difuzija ili imitacija tretmana	139
	Izvori nevaljanosti u kontrolnoj skupini	140
6.5.3	Konstruktna valjanost	140
6.5.3.1	Prijetnje konstruktnoj valjanosti	143
	Jednostruka operacionalizacija	143
	Višestruki tretmani	145
	Prijetnje vezane uz sudionike u eksperimentu	146
6.5.4	Vanjska valjanost	147
6.5.4.1	Prijetnje vanjskoj valjanosti	147
6.5.4.2	Vrste vanjske valjanosti	148
	Populacijska valjanost	148
	Ekološka valjanost	149
	Temporalna valjanost	150
6.5.4.3	Načini za povećavanje vanjske valjanosti	150
6.5.4.4	Odnos različitih tipova valjanosti	151
6.5.5	Eksperimentalna valjanost u odnosu na valjanost drugih istraživačkih metoda	152
7.	ISTINSKI EKSPERIMENTI	153
7.1	EKSPERIMENTALNI NACRTI	153
7.1.1	Eksperimentalni nacrt na nezavisnim grupama	154
7.1.1.1	Kontrolna grupa	154
	Netretirana kontrolna grupa	154
	Kontrolna grupa standardnog tretmana	155

Kontrolna grupa nespecifičnog tretmana	155
Kontrolna grupa sparenih ispitanika	156
7.1.1.2 Izbor i raspodjela ispitanika u grupe	157
7.1.1.3 Izjednačenost grupa	163
7.1.1.4 Tipovi grupnih eksperimentalnih nacrt	164
Grupni nacrt s kontrolnom skupinom i opažanjem prije i poslije tretmana	165
<i>Statistički postupci za testiranje značajnosti razlike među dvokratno testiranim grupama</i>	168
Grupni nacrt s kontrolnom skupinom i opažanjem samo poslije tretmana	170
Solomonov nacrt s četiri grupe	172
7.1.2 Eksperimentalni nacrti unutar ispitanika (nacrti ponovljenih mjerenja)	173
7.1.2.1 Ograničenja nacrt	175
Međusobno ometanje tretmana	176
<i>Prenošenje učinka</i>	176
<i>Različiti transfer</i>	177
Praktična ograničenja	178
7.1.2.2 Kontrola u eksperimentima unutar ispitanika	178
Učinci redoslijeda: uravnotežavanje	178
7.1.2.3 Višekratno testiranje po eksperimentalnom uvjetu	179
Zadavanje nizova obrnutim redom	179
Testiranje prema slučajnim blokovima	181
7.1.2.4 Jednokratno testiranje po eksperimentalnom uvjetu	181
Potpuni nacrt	182
Nepotpuni nacrt	183
7.1.3 Složeni (faktorijalni) eksperimentalni nacrti	184
7.1.3.1 Glavni učinci	184
7.1.3.2 Interakcijski učinci	185
7.1.3.3 Opisivanje faktorijalnog nacrt	186
7.1.3.4 Grafički prikaz rezultata složenog nacrt	189
7.1.3.5 Različiti modaliteti faktorijalnog nacrt	192
7.1.4 Izbor eksperimentalnog nacrt	193
7.1.5 Eksperimentalni nacrt kao način kontroliranja varijance	195
7.1.5.1 Sustavna varijanca i varijanca greške	196
Eksperimentalna varijanca	196
Varijanca greške	197
7.1.5.2 Načini kontroliranja varijance u eksperimentu	197
Povećavanje eksperimentalne varijance	197
Kontrola vanjskih činitelja	198
7.1.5.3 Smanjivanje varijance greške	200
7.2 ARTEFAKT U EKSPERIMENTU I NAČINI NJEGOVE KONTROLE	203
7.2.1 Odnos između eksperimentatora i ispitanika	204

7.2.1.1	Ispitanici	205
	Kontrola pristranosti ispitanika	207
	<i>Uklanjanje ili maskiranje znakova koji upućuju na zahtjeve situacije</i>	207
	<i>Povećavanje iskrenosti</i>	208
7.2.1.2	Ekspertimentator	209
7.2.1.3	Interakcija ekspertimentatora i ispitanika	210
	Ekspertimentatorova očekivanja	212
	Kontrola pristranosti ekspertimentatora	213
8.	KVAZI-EKSPERIMENTI	217
8.1	RAZLIKE U ODNOSU NA ISTINSKI EKSPERIMENTI	218
8.1.1	Upravljanje nezavisnom varijablom	218
8.1.2	Mogućnost kontrole	219
8.1.3	Odnos unutarne i vanjske valjanosti	220
8.1.4	Ciljevi kvazi-ekspertimentata	220
8.2	KVAZI-EKSPERIMENTI I NE-EKSPERIMENTALNA ISTRAŽIVANJA	221
8.3	NAČIN ZAKLJUČIVANJA U KVAZI-EKSPERIMENTU	221
8.4	OSNOVNI TIPOVI KVAZI-EKSPERIMENTALNIH NACRTA	222
8.4.1	Nacrti neujednačenih skupina	223
8.4.1.1	Dvokratni nacrt s netretiranom skupinom	223
	Nacrt s netretiranom kontrolnom skupinom i zamjenskom mjerom u predispitivanju	233
	Dvokratni nacrt s netretiranom skupinom na odvojenim uzorcima	234
8.4.1.2	Nacrti s usporedbom različitih zavisnih varijabli	237
8.4.1.3	Nacrti ponovljenih tretmana	238
8.4.1.4	Kohortni nacrti	239
8.4.1.5	Nacrt regresijskog prekida	241
8.4.1.6	Statistička analiza nacrtu neujednačenih skupina	245
	Analiza nacrtu s nekontroliranim izborom ispitanika	245
	<i>Jednostavna analiza varijance</i>	245
	<i>Analiza varijance na razlikama prvog i drugog ispitivanja</i>	247
	<i>Analiza kovarijance</i>	247
	Statistička analiza nacrtu regresijskog prekida	254
8.4.2	Nacrti prekinutih vremenskih nizova	254
8.4.2.1	Jednostavni nacrt	254
8.4.2.2	Nacrt vremenskih nizova s neujednačenom kontrolnom skupinom	260
8.4.2.3	Nacrt prekinutih vremenskih nizova s različitim zavisnim varijablama	261
8.4.2.4	Mogući nedostaci nacrtu prekinutih vremenskih nizova	262
8.4.2.5	Statistička analiza prekinutih vremenskih nizova	263
8.5	NAČINI UNAPREĐIVANJA ZAKLJUČIVANJA U KVAZI-EKSPERIMENTIMA	265

---

9. EKSPERIMENTALNI NACRTI NA POJEDINCU	267
9.1 NACRT NA POJEDINCU IZ POVIJESNE PERSPEKTIVE	267
9.2 OPĆA NAČELA NACRTA NA POJEDINCU	271
9.2.1 Ponovljeno mjerenje	271
9.2.1.1 Mjerenje u osnovnom periodu	272
Stabilnost opaženog ponašanja	273
Podaci slijede trend	275
9.2.2 Izbor zavisne varijable	276
9.2.3 Specifikacija uvjeta	277
9.2.4 Duljina različitih faza	277
9.3 OSNOVNI TIPOVI NACRTA NA POJEDINCU	277
9.3.1 Nacrti unutar nizova	278
9.3.1.1 Jednostavna izmjena faza	278
A-B-A nacrt	279
Nacrt A-B-A-B	279
<i>Problemi vezani uz A-B-A i A-B-A-B nacрте</i>	281
9.3.1.2 Složena izmjena faza	282
Interakcijski nacrt	282
Nacrt s promjenjivim kriterijem	284
9.3.2 Nacrti između nizova	285
9.3.2.1 Nacrt izmjenjujućih tretmana	285
9.3.3 Nacrti složenih nizova	287
9.3.3.1 Višestruki nacrt	287
Višestruki nacrt na različitim ponašanjima	287
Višestruki nacrt na različitim ispitanicima	289
Višestruki nacrt u različitim situacijama ili vremenima	289
Problemi i prednosti vezani uz uporabu višestrukog nacрта	289
9.4 MOGUĆNOST UOPĆAVANJA NALAZA	290
9.4.1 Neposredno ponavljanje	290
9.4.2 Sustavno ponavljanje	291
9.5 VREDNOVANJE I STATISTIČKA OBRADA PODATAKA	291
9.5.1 Vizualni pregled rezultata	292
9.5.2 Statistička analiza u nacrtu za pojedinca	294
9.5.2.1 Analiza varijance i t-test	295
9.5.2.2 Analiza vremenskih nizova	296
9.5.2.3 Neparometrijski testovi	297
9.6 PREDNOSTI I OGRANIČENJA EKSPERIMENTALNIH NACRTA NA POJEDINCU	298
10. VREDNOVANJE I PROCJENA DJELOTVORNOSTI PROGRAMA	301
10.1 KRATKA POVIJEST VREDNOVANJA	302
10.2 EKSPERIMENTIRAJUĆE DRUŠTVO	303

10.3	PODRUČJA PRIMJENE	304
10.4	OSMIŠLJAVANJE VREDNOVANJA	305
10.4.1	Definiranje ciljeva programa	305
10.4.2	Razvijanje teorijskog modela na kojem počiva program	306
10.4.3	Definiranje ciljne populacije	306
10.4.4	Razvijanje plana vrednovanja	308
10.5	VREDNOVANJE PROGRAMSKIH SEGMENTA	308
10.5.1	Potreba za programom	309
10.6	PROVOĐENJE PROGRAMA	311
10.6.1	Pokrivenost programom i pristranost	312
10.6.2	Praćenje pružanja pomoći i usluga	313
10.7	CIJENA PROGRAMA	314
10.8	VREDNOVANJE ISHODA	315
10.8.1	Utvrđivanje ciljeva	316
10.8.2	Utvrđivanje učinkovitosti	317
10.8.2.1	Ekperimentalni i kvazi-ekperimentalni pristupi vrednovanja ishoda	318
10.8.2.2	Neekspertmentalne metode vrednovanja ishoda	319
10.9	VREDNOVANJE PSIHOTERAPIJSKOG TIJEKA I ISHODA	320
10.9.1	Povijesni začeci vrednovanja terapijskog ishoda	320
10.9.2	Ciljevi i strategije vrednovanja psihoterapije	322
10.9.2.1	Strategije za ispitivanje učinkovitost psihoterapije	323
	Ispitivanje učinkovitosti u odnosu na netretiranu skupinu	323
	Ispitivanje učinkovitosti u odnosu na druge tretmane	326
10.9.2.2	Strategije za ispitivanje mehanizama djelovanja psihoterapije	327
	Strategija razlaganja tretmana	327
	Strategija nadograđivanja tretmana	328
	Parametrijska strategija	329
	Strategija različitih terapeuta i klijenata	330
	Istraživanje psihoterapijskog procesa	331
10.9.3	Nacrti kojima se vrednuje psihoterapijski ishod	332

NEEKSPERIMENTALNE METODE

11.	RAZLOZI KORIŠTENJA NE-EKSPERIMENTALNIH METODA	335
11.1	EKSPERIMENTALNE I NE-EKSPERIMENTALNE METODE	335
11.1.1	Prednosti i nedostaci eksperimentalne metode	336
11.1.1.1	Izvođenje uzročno posljedičnih zaključaka	336
11.1.1.2	Artificijelnost	337
11.1.1.3	Neprimjerenost	338
11.1.1.4	Ne-etičnost	339
11.1.1.5	Neekonomičnost	340

12. OPAŽANJE	341
12.1.1 Podjela metoda opažanja	345
12.1.1.1 Opažanje bez uključivanja (opažanje u prirodnim uvjetima)	347
12.1.1.2 Opažanje s uključivanjem	349
Sudioničko opažanje	349
Strukturirano opažanje	351
Eksperimenti u prirodnim uvjetima	353
12.1.2 Vrste ponašanja koja je moguće opažati	354
12.1.2.1 Neverbalno ponašanje	355
12.1.2.2 Prostorno ponašanje	356
12.1.2.3 Ekstralingvističko ponašanje	357
12.1.2.4 Lingvističko ponašanje	357
12.1.3 Bilježenje podataka pri opažanju	357
12.1.3.1 Bilježenje pri kvalitativnom opažanju	357
Narativni zapisi	358
Terenske zabilješke	359
Kvaliteta i točnost narativnih zapisa i terenskih bilješki	359
12.1.3.2 Bilježenje pri kvantitativnom opažanju	360
Definiranje ponašanja	360
Uzorkovanje	362
<i>Uzorkovanje ponašanja</i>	362
<i>Uzorkovanje situacija</i>	363
Metode prikupljanja i bilježenja podataka	364
<i>Liste označivanja (čeka liste)</i>	364
<i>Mjere procjene</i>	365
12.1.4 Analiza podataka dobivenih opažanjem	366
12.1.5 Objektivnost opažača	367
12.1.5.1 Utjecaj opažača na opažano ponašanje	367
13. KORELACIJSKO ISTRAŽIVANJE	369
13.1 EKSPERIMENTALNA I KORELACIJSKA PSIHOLOGIJA	369
13.2 POVIJESNI IZVORI KORELACIJSKE METODE	370
13.3 OSNOVNE ZNAČAJKE KORELACIJSKOG ISTRAŽIVANJA	371
13.4 PSIHOLGIJSKO TESTIRANJE	372
13.4.1 Odlike psihologijskih mjernih instrumenata	373
13.4.1.1 Valjanost	373
Sadržajna valjanost	374
Kriterijska valjanost	374
Konstruktna valjanost	375
13.4.1.2 Pouzdanost	376
Klasična testna teorija	377
Teorija uopćivosti	378

13.5 TUMAČENJE NALAZA KORELACIJSKOG ISTRAŽIVANJA	379
13.5.1 Korelacija i uzročnost	380
13.6 VREMENSKA DIMENZIJA KORELACIJSKIH NACRTA	381
13.6.1 Jednokratno istraživanje nacrt poprečnog presjeka	382
13.6.2 Uzastopna istraživanja na nezavisnim uzorcima	383
13.6.3 Rotacijski panel nacrt	385
13.6.4 Longitudinalno (panel) istraživanje	386
13.6.4.1 Strategije longitudinalnih istraživanja	391
14. ANKETNO ISTRAŽIVANJE	395
14.1 PLANIRANJE I PROVEDBA ANKETNOG ISTRAŽIVANJA	397
14.2 UZORKOVANJE	399
14.2.1 Uzorak i populacija	399
14.2.2 Postupak i koraci pri uzorkovanju	402
14.2.2.1 Utvrđivanje ciljne populacije	403
14.2.2.2 Utvrđivanje okvira uzorkovanja	403
14.2.2.3 Pristupi uzorkovanju	406
Ne-probabilistički uzorci	406
<i>Prigodni uzorci</i>	406
<i>Kvotni uzorak</i>	409
<i>Namjerni uzorak</i>	412
<i>Uzorkovanje tehnikom "snježne grude"</i>	413
Kada koristiti ne-probabilističke uzorke?	414
Probabilistički uzorci	414
<i>Jednostavni slučajni uzorak</i>	415
<i>Slučajni sustavni uzorak</i>	417
<i>Stratificirani uzorak</i>	419
<i>Uzorak klastera (skupina)</i>	426
<i>Stupnjeviti (višeetapni) uzorak</i>	429
<i>Zonski uzorak</i>	433
14.2.3 Izvori greške u anketnom istraživanju	433
14.2.3.1 Pristranost neovisna o uzorkovanju	435
Pristranosti nevezane za opažanje	436
Kontrola pristranosti nevezanih za uzorkovanje	439
14.2.3.2 Pristranost uzorkovanja	442
14.2.3.3 Varijabilnost (stabilnost) uzorka	442
14.2.4 Veličina uzorka	443
14.3 IZVORI GREŠKE I PRISTRANOSTI VEZANI UZ ANKETNI UPITNIK	446
14.3.1 Nesustavna greška i pouzdanost anketnih upitnika	449
14.3.1.1 Način postavljanja pitanja	449
Više pitanja u jednom	449

Višeznačna ili nejasna pitanja	450
Uravnoteženost pitanja	450
Izbor riječi i formulacija pitanja	451
Naglasak i navođenje u pitanjima	451
Otvorena i zatvorena pitanja	452
14.3.1.2 Posjedovanje stava i odgovor "ne znam"	454
14.3.1.3 Redoslijed pitanja	455
14.3.2 Valjanost anketnih upitnika	456
14.3.2.1 Osjetljiva pitanja i društvena poželjnost	456
14.3.2.2 Potvrđivanje	458
14.3.3 Načini unapređenja valjanosti i pouzdanosti anketnih upitnika	459
14.3.4 Snaga i kristalizacija stava	460
14.3.5 Anketiranje kao kognitivni i komunikacijski proces	461
14.4 TEHNIKE PRIKUPLJANJA PODATAKA U ANKETNIM ISTRAŽIVANJIMA	462
14.4.1 Poštanska anketa	463
14.4.1.1 Prednosti poštanske ankete	463
14.4.1.2 Nedostaci	464
initelji koji utječu na povrat poštanske ankete	466
14.4.2 Anketiranje tehnikom "licem u lice" (izravno anketiranje)	467
14.4.2.1 Prednosti tehnike izravnog anketiranja	467
14.4.2.2 Nedostaci	468
14.4.2.3 Anketar	469
Postupak pri anketiranju	470
14.4.3 Telefonsko anketiranje	472
14.4.3.1 Prednosti	472
14.4.3.2 Nedostaci	473
14.4.3.3 Uzorkovanje telefonskih brojeva po slučaju	474
14.4.3.4 Kompjuterski potpomognuto telefonsko anketiranje	474
14.4.4 Usporedba različitih tehnika anketiranja	474
15. NENAMETLJIVO ISTRAŽIVANJE PONAŠANJA	477
15.1 RAZLOZI KORIŠTENJA NENAMETLJIVIH ISTRAŽIVAČKIH METODA	478
15.1.1 Višestruki operacionalizam	478
15.1.2 Utjecaj mjerenja na rezultate	479
15.1.2.1 Ispitanici kao izvor greške	480
15.1.2.2 Istraživač kao izvor greške	481
15.1.2.3 Postupak mjerenja	482
15.2 IZVORI PODATAKA NENAMETLJIVIH ISTRAŽIVANJA	482
15.2.1 Fizički tragovi	483
15.2.1.1 Pokazatelji istrošenosti	484
15.2.1.2 Pokazatelji nakupljanja ili prirasta	485
15.2.1.3 Prednosti i ograničenja	486

Valjanost fizičkih tragova kao pokazatelja ponašanja	486
Različito trošenje ili nakupljanje materijalnih pokazatelja	487
15.2.2 Arhivska građa i sekundarni podaci	487
15.2.2.1 Prednosti	488
15.2.2.2 Ograničenja	489
Reprezentativnost podataka	489
Ostala ograničenja	490
15.2.2.3 Etička strana proučavanja arhivske građe	490
15.2.2.4 Izvori podataka	491
15.2.2.5 Istraživanja na statističkim podacima	491
15.2.2.6 Podaci o prodaji	494
15.2.2.7 Podaci iz državnih i privatnih ustanova i tvrtki	494
15.2.2.8 Osobni zapisi	496
15.3 OGRANIČENJA METODE NENAMETLJIVOG ISTRAŽIVANJA	496
15.3.1 Konstruktna valjanost pokazatelja	497
15.3.2 Pouzdanost i osjetljivost nereaktivnih mjera	498
15.3.3 Nesklad između istraživačkih potreba i dostupnih mjera	499
15.4 ANALIZA SADRŽAJA	500
15.4.1 Povijesni izvori	500
15.4.2 Osnovna obilježja metode	501
15.4.3 Namjena analize sadržaja	502
15.4.3.1 Ispitivanje obilježja komunikacije	503
15.4.3.2 Događaji koji su prethodili komunikaciji	504
15.4.4 Učinci komunikacije	505
15.4.5 Sastavni elementi istraživačkog postupka	506
15.4.5.1 Uzorkovanje	506
Uzorkovanje dokumenata	507
Uzorkovanje unutar dokumenata	507
15.4.5.2 Jedinice analize	508
Kontekstualne jedinice	509
15.4.5.3 Kategoriziranje i kodiranje	509
15.4.5.4 Pridruživanje brojčanih vrijednosti	511
15.4.5.5 Statistička analiza podataka	513
15.4.6 Primjeri primjene	515
15.4.7 Metrijska svojstva	517
15.4.7.1 Valjanost analize sadržaja	517
15.4.7.2 Pouzdanost analize sadržaja	518
Objektivnost sudaca	518
Objektivnost kategorija	519
15.4.8 Uporaba kompjutera u analizi sadržaja	519

16. META-ANALIZA	521
16.1 POVIJEST NASTANKA METODE	522
16.2 KORACI U PROVOĐENJU META-ANALIZE	524
16.2.1 Utvrđivanje problema	524
16.2.1.1 Uzročno posljedična povezanost	524
16.2.1.2 Uopćavanje	526
16.2.1.3 Razvoj i provjera teorije	528
16.2.1.4 Različite strategije meta-analitičkih istraživanja	529
Vrste posredujućih i usmjerujućih varijabli	531
16.2.2 Prikupljanje podataka	532
16.2.2.1 Pregled literature u radovima	533
16.2.2.2 Savjetovanje	534
16.2.2.3 Pretraživanje baza podataka	535
16.2.2.4 Indeksi citiranosti	535
16.2.2.5 Fizičko pretraživanje	536
16.2.3 Vrednovanje podataka	536
16.2.3.1 Procjena kvalitete istraživanja	537
Primjerenost istraživanja	537
Prihvatljivost	538
Pristranost	538
16.2.4 Analiza i tumačenje	540
16.2.4.1 Postupak kodiranja podataka	540
Osnovni podaci o radu	542
Ispitanici	542
Metodologija	542
Tretman	543
Zahtjevnost postupka	543
Veličina učinka	543
Osnovni napuci za kodiranje	543
Objektivnost kodiranja	545
16.2.4.2 Statističko opisivanje i združivanje istraživanja	549
Postupci brojanja ishoda	550
Postupci kombiniranja razina značajnosti	551
Parametrijske mjere veličine učinka	554
16.2.5 Izvještavanje	560
16.2.5.1 Uvod	560
16.2.5.2 Metoda	560
16.2.5.3 Rezultati	562
16.2.5.4 Rasprava	563
16.3 SLABOSTI I OGRANIČENJA META-ANALIZE	563
16.3.1 Mehaničko, teorijski 'slijepo' provođenje meta-analize	564
16.3.2 Ograničenja spoznajnog dosega metode	565

16.3.3	Prijetnje valjanosti meta-analize	566
16.3.3.1	Prijetnje unutarnoj valjanosti	566
	Izbor ispitanika	567
	Nedostaci vezani za primjenu tretmana	567
16.3.3.2	Prijetnje konstruktnoj valjanosti	568
16.3.3.3	Prijetnje vanjskoj valjanosti	568
16.3.3.4	Prijetnje valjanosti statističkog zaključka	569
	Manjkavosti primarnih istraživanja	569
	Prijetnje vezane uz meta-analičke postupke	569
17.	PRISTUPI I TEHNIKE KVALITATIVNIH ISTRAŽIVANJA	571
17.1	TEMELJNA OBILJEŽJA	571
17.2	KVALITATIVNE I KVANTITATIVNE METODE	573
17.2.1	Temeljne istraživačke paradigme	576
17.2.1.1	Pozitivizam	576
17.2.1.2	Postpozitivizam	577
17.2.1.3	Kritička teorija	577
17.2.1.4	Konstruktivizam	578
17.2.2	Osnovni istraživački ciljevi	578
17.2.3	Mogućnost uopćavanja i uzorkovanje	580
17.2.4	Sudionici u istraživanju	581
17.2.5	Prikupljanje podataka i obrada	581
17.3	POVIJESNI IZVORI	582
17.4	TEHNIKE PRIKUPLJANJA PODATAKA	585
17.4.1	Intervju	585
17.4.1.1	Dubinski intervju	586
	Uzorak	587
	Uvjeti i provođenje intervjuja	587
17.4.1.2	Fokus grupe	589
	Provođenje fokus grupa	591
	<i>Planiranje</i>	591
	<i>Vođenje razgovora</i>	594
	<i>Tumačenje rezultata</i>	596
	Prednosti i nedostaci u odnosu na druge kvalitativne tehnike	597
17.4.1.3	Kvalitativno opažanje	598
	Etnografsko sudioničko opažanje	598
17.5	ANALIZA KVALITATIVNIH PODATAKA	601
17.5.1	Prikupljanje podataka	602
17.5.2	Načini analize	603
17.5.2.1	Analiza unutar slučaja	604
17.5.2.2	Analiza između slučajeva	605
17.5.3	Izvođenje zaključaka	607

17.6 VALJANOST NALAZA KVALITATIVNIH ISTRAŽIVANJA	608
17.6.1 Načini provjere valjanosti	610
17.6.1.1 Kvaliteta podataka	610
17.6.1.2 Testiranje utvrđenih obrazaca	611
17.6.1.3 Testiranje objašnjenja	612
OSNOVE STATISTIČKIH ANALIZA	
18. STATISTIČKA ANALIZA EKSPERIMENTALNIH NACRTA	617
18.1 JEDNOSTAVNA ANALIZA VARIJANCE	617
18.1.1 Statistička hipoteza	618
18.1.2 Eksperimentalna greška	619
18.1.3 Procjena eksperimentalne greške	619
18.1.4 Učinci tretmana	620
18.1.5 Provjera nul hipoteze	621
18.1.6 Pretpostavke analize varijance	622
18.1.7 Logika analize varijance	622
18.1.8 Računski dio analize varijance	623
18.1.8.1 Ukupni zbroj kvadrata	624
18.1.8.2 Zbroj kvadrata između grupa	624
18.1.8.3 Zbroj kvadrata unutar grupa	624
18.1.9 Jednadžba modela i razlaganje varijance	625
18.1.10 F-omjer	627
18.1.11 Računski primjer	628
18.1.12 Analitičke usporedbe među tretmanima	630
18.2 ANALIZA NACRTA U KOJEM SE OSOBNE RAZLIKE KONTROLIRAJU BLOKOVIMA	631
18.3 ANALIZA NACRTA UNUTAR ISPITANIKA	635
18.4 ANALIZA SLOŽENOG (FAKTORIJALNOG) NACRTA	642
18.5 UOPĆENI LINEARNI MODEL	646
18.6 ANALIZA KOVARIJANCE	646
19. REGRESIJSKA ANALIZA	651
19.1 REGRESIJSKA ANALIZA KAO OPĆENIT MODEL	651
19.2 OSNOVNI MODEL VIŠESTRUKHE REGRESIJE	652
19.3 INFERENCIJALNI TESTOVI U VIŠESTRUKOJ REGRESIJI	657
19.4 PROBLEMI I OGRANIČENJA VIŠESTRUKHE REGRESIJE	659
19.4.1 Pristranost	659
19.4.2 Povezanost prediktora	659
19.4.3 Nestabilnost regresijskih koeficijenata	660
19.5 REGRESIJSKI MODEL ANALIZE VARIJANCE	661
19.5.1 Jednostavni eksperimentalni nacrti	661

19.5.2	Složeni eksperimentalni nacrti	663
19.5.3	Nacrti ponovljenih mjerenja	666
19.5.4	Analiza kovarijance	667
20.	KAUZALNA ANALIZA NEEKSPERIMENTALNIH NACRTA	669
20.1	TEMELJNA NAČELA UZROČNIH MODELA	669
20.2	MODELIRANJE STRUKTURALNIM JEDNADŽBAMA	673
20.2.1	Povijest metode	674
20.2.2	Temeljna logika	674
20.2.3	Namjena	674
20.2.4	Dijagram traga	675
20.2.5	Osnovni modeli analize	678
20.2.6	Koraci u provođenju SEM-a	680
20.2.6.1	Određenje modela	680
20.2.6.2	Procjena i vrednovanje prikladnosti modela	682
20.2.6.3	Preinačavanje modela	685
20.2.6.4	Tumačenje	686
	LITERATURA	687
	INDEKS AUTORA	709
	INDEKS POJMOVA	717